

Til lovforslag nr. L 186

Folketinget 2009-10

Skriftlig fremsættelse (26. marts 2010)

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om ændring af retsplejeloven (Gengivelse af forklaringer i straffesager og justering af landsdommernormering)

(Lovforslag nr. L 186).

Formålet med lovforslaget er for det første at indføre en fleksibel ordning med adgang til lydoptagelse af indenretlige forklaringer i straffesager.

Ordningen vil forbedre vilkårene for retsledelse og retsmøders forløb, og den vil medføre en lettelse af processen og arbejdet med efterbehandling af retsbøger mv. i de mange tilfælde, hvor der ikke er behov for en skriftlig gengivelse af forklaringer. Lydoptagelse af forklaringer indebærer endvidere en autentisk, entydig og sikker metode til at registrere forklaringer, og man vil, så længe optagelsen opbevares, altid kunne gå tilbage og konstatere, hvad der på et givent tidspunkt faktisk blev sagt.

Denne del af lovforslaget bygger på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1513/2010 om optagelse og protokollering af forklaringer i straffesager, og forslaget svarer med visse ændringer til udvalgets lovudkast. Udvalget har haft til opgave at overveje spørgsmålet om en modernisering af reglerne om protokollering i straffesager ud fra en retssikkerhedsmæssig synsvinkel og under hensyntagen til de teknologiske muligheder. Udvalget har bl.a. inddraget evalueringen af den forsøgsordning med lydoptagelse, der har været gennemført med hjemmel i retsplejelovens § 33 a.

Lovforslaget indebærer, at der som udgangspunkt skal ske lydoptagelse af forklaringer, der afgives i byretten under hovedforhandlinger, i tilståelsessager og i sager om tiltalefrafald. Forklaringer afgivet i andre retsmøder vil efter lovforslaget kunne lydoptages, hvis rettens formand bestemmer det. Der lægges op til en fleksibel ordning, hvor retten kan vælge at fravige hovedreglen om lydoptagelse ved hovedforhandling mv. og har mulighed for at bruge lydoptagelse ved andre retsmøder – alt efter hvad der i det konkrete tilfælde skønnes mest hensigtsmæssigt. Samtidig foreslås det, at hvis der er videooptageudstyr til rådighed, kan retten vælge at foretage samtidig optagelse af billede og lyd.

I de tilfælde, hvor der sker lyd- eller billedoptagelse af forklaringer, skal indholdet af forklaringen som udgangspunkt ikke protokolleres, dvs. optages i retsbogen, og forklaringerne medtages som udgangspunkt kun i dommen i det omfang, det

er nødvendigt at gengive forklaringerne i begrundelsen for dommen. Forklaringer vil dog blive optaget i retsbogen, hvis (1) rettens formand bestemmer det, (2) sigtede, tiltalte, forsvareren eller anklagemyndigheden anmoder om det, (3) en dom ankes, et spørgsmål i sagen indbringes for højere ret, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet, eller (4) der gives aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 41 d (om retlig interesse) i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring. Herved tages hensyn til det behov for skriftlig gengivelse af forklaringer, der fortsat vil være i en række tilfælde.

Det foreslås, at den sigtede eller tiltalte skal have adgang til at se eller høre en billed- eller lydoptagelse af en forklaring, medmindre den pågældende ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen. Anklagemyndigheden har adgang til at få en kopi af billed- eller lydoptagelser af forklaringer i sagen. Det samme gælder som udgangspunkt forsvareren.

Det foreslås endvidere, at personer, der har mulighed for aktindsigt efter retsplejelovens § 41 f (journalister mv.) eller § 41 g (meroffentlighed for bl.a. forskere) i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, hvor der er sket billed- eller lydoptagelse, uden at forklaringen er optaget i retsbogen, har adgang til at høre optagelsen hos retten, medmindre retten finder det betænkeligt. Under samme betingelser vil retten kunne tillade, at der mod betaling tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring til brug for meddelelse af aktindsigt til journalister og forskere mv. Billed- eller lydoptagelse vil efter lovforslaget herudover ikke være genstand for aktindsigt.

Med henblik på en præcisering af de gældende regler om omfanget og indholdet af skriftlige gengivelser af forklaringer foreslås en fælles regel for alle retsmøder i straffeprocessen, hvorefter det væsentlige indhold af afgivne forklaringer skal gengives i de tilfælde, hvor en forklaring skal optages i retsbogen.

Det foreslås endvidere, at den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 36 lempes således, at der efter dommerens bestemmelse kan ske oplæsning og vedståelse af rettens gengivelse af en forklaring, når det findes hensigtsmæssigt. Det foreslås også, at vidner, hvis forklaring gengives i retsbogen, skal have adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen efter retsmødet.

Herudover foreslås, at den ordning med lydoptagelse af rettens gengivelse af en forklaring (diktatoptagelse), der har været gældende som et forsøg ved en række byretter, videre-

føres som en generel ordning som supplement til den foreslåede ordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager.

Lovforslaget har for det andet til formål i lyset af erfaringerne siden politi- og domstolsreformens ikrafttræden at justere antallet af landsdommerstillinger ved begge landsretter. Denne del af lovforslaget fremsættes efter anmodning fra Domstolsstyrelsen.

Antallet af landsdommere, der er fastsat i retsplejeloven, foreslås således nedsat fra 59 til 57 landsdommere ved Østre

Landsret (en præsident og 56 andre landsdommere) og fra 39 til 37 landsdommere ved Vestre Landsret (en præsident og 36 andre landsdommere). Nedsættelsen vil ske ved tilfælde af ledighed i en fast landsdommerstilling i henholdsvis Østre og Vestre Landsret.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.